

ÅRSRAPPORT 2019 FOR KONTROLLUTVALGET I SANDE KOMMUNE

Hjemmel

Kommunene er i henhold til kommuneloven pålagt å ha kontrollutvalg jf. kommuneloven av 2018 kap. 23. Dette kapitlet i den nye kommuneloven trådte i kraft fra det konstituerende kommunestyremøtet høsten 2019. «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon» definerer kontrollutvalgets oppgaver nærmere, og trådte også i kraft fra og med det konstituerende kommunestyremøtet høsten 2019.

Formål og oppgaver

Kontrollutvalget skal, på vegne av kommunestyret, føre løpende kontroll med forvaltningen, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Viktige oppgaver for kontrollutvalget er blant annet:

- Påse at kommunens regnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte.
- Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet.
- Avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av formannskap og kommunestyre.
- Påse at revisjonsmerknader blir fulgt opp.
- Utarbeide plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, og påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i
- Utarbeide plan for gjennomføring av eierskapskontroll, og påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper
- Rapportere til kommunestyret om gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- Påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til forvaltningsrevisjonsprosjekter og eierskapskontroll blir fulgt opp.
- Innstille overfor kommunestyret ved valg av revisjonsordning og sekretariat.
- Utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.
- Vurdere henvendelser fra innbyggerne
- Stille krav til kommunens etiske bevissthet

Sammensetning

Kontrollutvalget skal etter den nye kommuneloven ha minst 5 medlemmer og minst ett av medlemmene skal være medlem av kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-1.

Kontrollutvalget i Sande hadde følgende sammensetning i perioden 2015-2019:

Medlemmer

Aleksander Leet (H), leder
Paul Gregersen (Sp), nestleder
Kristine Flåtten (AP)
Siv Mette Moa (H)
Freddy Vogt (FrP)

Varamedlemmer

Steinar S. Hole (H)
Unni Onsaker Berg (Sp)
Ole Danielsen (AP)
Knut Anders Berg (V)
Anne Cathrine Vogt (FrP)

KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2019

I 2019 hadde kontrollutvalget 4 møter og behandlet 30 saker. Til sammenligning ble det i 2018 holdt 5 møter og behandlet 39 saker.

Regnskapsrelaterte saker

Kontrollutvalgets uttalelse til regnskap og årsmelding for 2018

Kontrollutvalget avgir uttalelse om kommunens årsregnskap. Uttalelsen skal være formannskapet i hende slik at denne kan tas hensyn til før formannskapet avgir innstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalget behandlet Sande kommunes årsregnskap for 2018 i møtet 20.05.2019, og avga uttalelse til formannskapet og kommunestyret.

Hovedpunkter i kontrollutvalgets uttalelse:

- Kontrollutvalget konstaterte at revisor hadde avgitt en beretning med presisering. Presiseringen knyttet seg til at Sande kommune hadde ca. 817.000,- på selvkostfond for vann og avløp som etter gjeldende retningslinjer for regulering av selvkost for kommunale betalingstjenester er for gamle. Midlene skulle vært benyttet i 2018 til finansiering av driftsutgifter knyttet til vann og avløp. Kontrollutvalget understreket viktigheten av at kommunen følger gjeldende retningslinjer for selvkostfond.
- Driftsregnskapet for 2018 viste 504,7 millioner kr til fordeling drift, og et regnskapsmessig mindreforbruk på 3,2 millioner kr.
- Det er anbefalt at kommunens netto driftsresultat over tid ligger på 1,75% av driftsinntektene. Sande kommunens netto driftsresultat for 2018 var på 1,50% av driftsinntektene.
- Investeringsregnskapet ble gjort opp i balanse med udekket/udisponert beløp på kr. 0,-.
- Kommunens langsiktige gjeld økte med 78,3 millioner kr i 2018. Økte pensjonsforpliktelser utgjorde 25,1 millioner kr av økningen, og 53,2 millioner kr skyldtes økning i lånegjeld.

- Gjeldsgraden var 103,1% pr 31.12.2018. Eksklusive formidlingslån og ubrukte lånemidler var gjeldsgraden 81,7% mot 84% i 2017. Kontrollutvalget bemerket at høy låneandel påvirker kommunens handlefrihet.
- Kontrollutvalget uttalte at de var tilfredse med kommunens praksis vedrørende amortisering av premieavvik.
- Disposisjonsfondet, som er en buffer for uforutsette utgifter eller hendelser, ble økt med 37,1 millioner i 2018.

Plan for revisjon

"Plan 2019 for revisjon mv." fra Buskerud Kommunerevisjon IKS ble lagt fram og behandlet i kontrollutvalgets møte 23.09.2019. Planen er et viktig dokument for at kontrollutvalget kan ivareta sitt påseeransvar overfor regnskapsrevisor.

Revisjon generelt

Revisor

Lovpålagt revisjon for regnskapsåret 2019 er utført av Buskerud Kommunerevisjon IKS. Marianne Elverum er oppdragsansvarlig revisor for Sande kommune når det gjelder regnskapsrevisjon. Torkild Halvorsen er oppdragsansvarlig revisor for forvaltningsrevisjon.

Revisors uavhengighet.

En av kontrollutvalgets oppgaver er å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Revisor er etter den nye forskriften om kontrollutvalg og revisjon § 19 (tidligere revisjonsforskriften § 15) forpliktet til å årlig, og ellers ved behov, avgi en erklæring om sin uavhengighet. Revisor la frem nødvendige uavhengighetserklæringer i møtet 20.05.2019, og kontrollutvalget tok disse til orientering.

Uavhengig attestasjonsrapport om rutiner og årsrapport for finans og gjeldsforvaltningen og «Finansrapport 2018»

Kontrollutvalget fikk fremlagt «Finansrapport 2019» og uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om rutiner og årsrapport for finans- og gjeldsforvaltningen i kontrollutvalgsmøtet 20.05.2019. Økonomirådgiver Jan Holmen ga kontrollutvalget en orientering om finansrapporten 2018 i møtet 20.05.2019. Utvalget tok informasjonen til orientering.

Innstilling på valg av revisjonsordning og revisor for nye Holmestrand kommune

Kontrollutvalget fikk i møtet 22.01.2019 fremlagt en utredning av revisjonsordning og revisor for nye Holmestrand kommune utarbeidet av sekretariatet. Kontrollutvalget diskuterte saken og fattet følgende innstilling til fellesnemnda:

Kontrollutvalget i Sande kommune anbefaler fellesnemnda for nye Holmestrand kommune å velge offentlig revisjonsordning. Videre anbefaler

kontrollutvalget i Sande at Vestfold kommunerevisjon/Vestfold og Telemark kommunerevisjon velges som revisor for den nye kommunen.

Orientering om løpende revisjon

Kontrollutvalget har fått orientering om løpende revisjon gjennom året. Revisor har ikke innberettet noen misligheter i 2019.

Forvaltningsrevisjon

Behandling av forvaltningsrevisjonsrapport «Økonomisk sosialhjelp»

Med bakgrunn i den vedtatte planen for forvaltningsrevisjon bestilte kontrollutvalget en prosjektplan for et forvaltningsrevisjonsprosjekt om økonomisk sosialhjelp i møtet 26.02.2018. Prosjektplanen ble lagt frem i møtet 23.04.2018 og prosjektet ble bestilt med følgende problemstillinger:

1. *I hvilken grad har kommunen en tilfredsstillende saksbehandlingstid innen økonomisk sosialhjelp?*
2. *I hvilken grad har kommunen en tilfredsstillende saksbehandling av klager på økonomisk sosialhjelp?*
3. *Benytter kommunen kvalifiseringsprogrammet (KVP) i tråd med intensjonene i regelverket?*
4. *Brukes vilkår i tråd med intensjonene i regelverket?*
5. *Bidrar økonomisk sosialhjelp/økonomisk stønad til å gjøre søkerne selvhjulpne?*

Prosjektet ble berammet til at ferdig rapport skulle legges frem for kontrollutvalget 19.11.2018.

I kontrollutvalgsmøtet 04.06.2018 fikk utvalget overlevert en e-post fra Elisabeth Stokke (leder av NAV Holmestrand/Sande) til Kari Engen Sørensen (kommunalsjef helse og velferd i Sande kommune) som stilte spørsmål ved om etableringsfasen som det sammenslåtte NAV-kontoret sto ovenfor ville forringe verdien og nytten av den bestilte forvaltningsrevisjonen. Kontrollutvalget vedtok å utsette prosjektet inntil videre. Administrasjonen ble invitert for å orientere om sammenslåingen av NAV-kontorene i Holmestrand og Sande og økonomisk sosialhjelp i møtet 17.09.2018.

På grunn av sykdom kunne orienteringen ikke gis i møtet 17.09.2018, og saken ble utsatt til 19.11.2018. I møtet 19.11.2018 møtte Helge Skarstad (avdelingsleder for økonomi, NAV Holmestrand/Sande), og informerte utvalget om sammenslåingen av NAV-kontorene og arbeidet med økonomisk sosialhjelp. Informasjonen ble tatt til orientering. Kontrollutvalget vedtok å fastholde sin bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet om økonomisk sosialhjelp.

Rapporten «Økonomisk sosialhjelp» ble fremlagt i kontrollutvalgsmøtet 20.05.2019. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

«Kontrollutvalget viser til forvaltningsrevisjonsrapporten «Økonomisk sosialhjelp» fra Buskerud kommunerevisjon IKS. Kontrollutvalget er tilfredse med at revisor konkluderer med at det gis et betryggende tilbud til innbyggerne i Sande kommune innenfor rapportens problemstillinger.

*Kommunestyret innbys til å fatte følgende vedtak:
Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets vedtak.»*

Bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Medisinering og ernæring i hjemmebasert omsorg»

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjonsprosjektet «Medisinering og ernæring i hjemmebasert omsorg» i kontrollutvalgsmøtet 22.01.2019. Prosjektet ble bestilt med følgende problemstillinger:

1. Hvilke tiltak har virksomheten for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av lovgivningen innenfor de tema revisjonen omfatter?
2. Følges tiltakene opp i praksis og om nødvendig korrigeres?
3. Er tiltakene tilstrekkelig for å sikre at lovgivningen overholdes?

I kontrollutvalgsmøtet 20.05.2019 orienterte Buskerud kommunerevisjon om at resttiden i årets budsjett til forvaltningsrevisjon ikke dekket den bestilte forvaltningsrevisjonen. Det ble lagt frem en revidert prosjektplan som kun inneholdt problemstilling 1, og det var enighet i kontrollutvalget om å legge denne til grunn.

Rapporten «Medisinering og ernæring i hjemmebasert omsorg» ble lagt frem i kontrollutvalgsmøtet 23.09.2019. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak ved behandlingen:

«Kontrollutvalget slutter seg til revisors vurderinger og anbefaling i forvaltningsrevisjonsrapporten «Medisinering og ernæring innen hjemmebaserte tjenester» om at Sande kommune/nye Holmestrand kommune vurderer de svakheter som er påpekt i rapporten. Revisor anbefaler at de påpekte svakhetene blir vurdert opp mot nye rutiner og praksis for organiseringen i den nye sammenslåtte kommunen for området hjemmetjenester.

Kontrollutvalget registrerer at rådmannen i sin uttalelse til rapporten skriver at det er rom for forbedringer på de områder revisjonen omfatter, og at rapporten vil være et viktig supplement i arbeidet med kvalitetssikring i ny kommune. Kontrollutvalget inviterer rådmannen i Sande til neste kontrollutvalgsmøte 25.11.2019 for å orientere om hvordan kommunen vil følge opp de påpekte svakhetene på området medisinering og ernæring i hjemmebaserte tjenester.

Kontrollutvalget ber om at administrasjonen i nye Holmestrand kommune skriftlig rapporterer til kontrollutvalget innen 15.08.2020 om hvordan rapportens påpekninger har blitt benyttet i organiseringen av hjemmetjenesten i den nye kommunen.

Kommunestyret innbys til å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets vedtak og revisors anbefaling i rapporten «Medisinering og ernæring innen hjemmebaserte tjenester». Kontrollutvalget ber om at administrasjonen i nye Holmestrand kommune skriftlig rapporterer til kontrollutvalget innen 01.08.2020 om hvordan rapportens påpekninger har blitt benyttet i organiseringen av hjemmetjenesten i den nye kommunen.»

Rådmannen var invitert til kontrollutvalgsmøtet 25.11.2019 i henhold til kontrollutvalgets vedtak. Kommunalsjefen, virksomhetsleder og leder for hjemmetjenester møtte på vegne av rådmannen og orienterte utvalget. Kontrollutvalget tok informasjonen til orientering.

Kontrollutvalget i nye Holmestrand kommune vil følge opp rapporten i 2020.

Bestilling av forvaltningsrevisjon om BPA-ordningen

I kommunestyremøtet 25.06.2019 fattet kommunestyret følgende vedtak i sak 44/19 – «Tertialrapport og budsjettendringer, 1. tertial 2019» punkt 3:

3. Vedtak om strengere tildelingspraksis som ble vedtatt i forbindelse med budsjettbehandling oppheves. 1,9 millioner til BPA tilbakeføres. Det følger av dette at endringsvedtak til ugunst for brukerne, der også brukeren ønsker det, skal behandles på nytt. I alle fremtidige vedtak om BPA, skal brukerne av tjenesten gis reell brukervedvirkning, og brukernes ønske skal tillegges stor vekt. Kontrollutvalget bes bestille forvaltningsrevisjon om BPA så snart det lar seg gjøre. Det bevilges inntil kr 200.000 til dette.

Kontrollutvalget fikk fremlagt forslag til prosjektplan fra Buskerud kommunerevisjon i kontrollutvalgsmøtet 23.09.2019. Innspill fra rådet for funksjonshemmede i Sande kommune til forvaltningsrevisjonen ble også lagt frem i møtet. Kontrollutvalget fattet slik vedtak:

«Kontrollutvalget viser til forslag til prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjektet «Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)» og bestiller en forvaltningsrevisjonsrapport med følgende problemstillinger i del 1:

- *Hvordan sikrer kommunen at alle med rett på brukerstyrt personlig assistanse (BPA) får et slik tilbud?*
- *Hvordan sikrer kommunen at de som har fått innvilget brukerstyrt personlig assistanse (BPA) får det tjenestetilbudet de har fått innvilget?*

Kontrollutvalget bestiller også en del 2, der Buskerud kommunerevisjon går dypere inn i innspillene fra rådet for funksjonshemmede. Kontrollutvalget ber kommunestyret om en tilleggsbevilgning på kr. 100.000,- tilsvarende 80 timer til del 2. Det tas forbehold om tilleggsbevilgning fra kommunestyret i Sande for bestilling av del 2.

Buskerud kommunerevisjon oversender e-post med forslag til prosjektplan til kontrollutvalgssekretariatet torsdag 26.09.2019. Kontrollutvalget behandler forslaget til utkast per e-post, og melder tilbake til revisjon innen 01.10.2019.»

Kontrollutvalget behandlet forslaget til revidert prosjektplan per e-post i henhold til vedtaket, og samlet seg om følgende problemstillinger:

Del 1

1. Sikrer kommunen at alle med rett på brukerstyrt personlig assistanse (BPA) får et slikt tilbud, herunder:
 - a. Saksbehandlingssystem
 - b. Saksbehandlere har tilstrekkelig kompetanse
 - i. Kjennskap til regelverket og hvem som har rett til BPA
 - c. Saksbehandlingstid
2. Sikrer kommunen at de som har fått innvilget brukerstyrt personlig assistanse (BPA) får det tjenestetilbudet de har fått innvilget? Herunder:
 - a. Hvilke systemer og rutiner har kommunen for å følge opp brukere som har fått innvilget BPA

Del 2

3. Sikrer kommunen brukermedvirkning i alle faser av arbeidet med BPA, herunder
 - a. Hvordan involveres brukerne i avgjørelser om arbeidsgiveransvaret?
 - b. Hvordan involveres brukerne i avgjørelser angående arbeidsledelse?
 - c. Hvordan involveres bruker i valg av assistent?
 - d. Ivaretas brukermedvirkning før vedtak om kommunal bistand foreligger?

Dette vil BKR kontrollere med å blant annet se på:

- Klagesaker om BPA
 - Vedtak om BPA
 - Klagesaker til Fylkesmannen
 - Intervju av brukere som har fått innvilget BPA
4. Hvilke system og rutiner har kommunen for å oppfylle arbeidsgiveransvaret til brukere med BPA?
 - a. Herunder hvordan arbeider kommunen når de benytter private tilbydere av BPA, herunder arbeidslederroller og arbeidsgiverrollen?
 - b. Hvordan arbeider kommunen når de selv har arbeidsgiverrollen, herunder undersøkes også arbeidslederrollen?

Kommunestyret behandlet kontrollutvalgets forespørsel om tilleggsbevilgning på kr. 100.000,- i sitt møte 19.11.2019, sak 60/19. Kontrollutvalget fikk innvilget tilleggsbevilgningen. Kontrollutvalget fikk en status i arbeidet med forvaltningsrevisjonsrapporten i kontrollutvalgsmøtet 25.11.2019, og det ble anslått at rapporten kunne leveres til det første kontrollutvalgsmøtet i 2020 i nye Holmestrand kommune som bestilt.

Oppfølging av forvaltningsrevisjon av byggesaksavdelingen

I møtet 17.09.2018 ble prosjektrapporten «Oppfølging av forvaltningsrevisjon av byggesaksavdelingen» lagt frem for kontrollutvalget. Av rapporten gikk det frem at en del av oppfølgingen ble ferdigstilt innen 31.12.2018. På bakgrunn av dette vedtok utvalget å invitere rådmannen til det første kontrollutvalgsmøtet i 2019 for å orientere om prosjektrapporten og ulovlighetsoppfølging.

Kommunalsjef teknisk og virksomhetsleder for plan- og byggesak møtte på vegne av rådmannen i møtet 22.01.2019 og orienterte utvalget om oppfølgingen av

forvaltningsrevisjonen, samt sluttrapporten for prosjektet om ulovlighetsoppfølging. Kontrollutvalget tok informasjonen til orientering.

Selskapskontroll/eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, herunder kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

I den nye kommuneloven er dette omtalt som eierskapskontroll, og defineres slik i kommuneloven av 2018 § 23-4 første ledd:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.»

Det har ikke vært foretatt selskapskontroll i 2019.

Andre saker relatert til kontroll og tilsyn

Kontakt med administrasjonen:

Rådmannen og representanter fra administrasjonen har møtt i kontrollutvalget på forespørsel og gitt orienteringer om de saker og forhold kontrollutvalget har bedt om.

Budsjett

Kontrollutvalget vedtok i møtet 23.09.2019 sin anbefaling for budsjett for kontrollarbeid for nye Holmestrand kommune for 2020 med en samlet ramme på kr. 1.901.000,-.

Kontrollutvalgets sekretariat:

Sekretariatstjenesten for kontrollutvalget ble i 2019 utført av Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat (VIKS). Rådgiver Anja Ottervang Homleid dekket sekretærfunksjonen for kontrollutvalget i Sande kommune i 2019.

Revetal, 9. januar 2020

For leder av kontrollutvalget i nye Holmestrand kommune, Jon Tunheim

Anja Ottervang Homleid
Rådgiver VETAKS